

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/dla-mediow/komunikaty/197388,Akt-oskarzenia-przeciwko-bylym-prokuratorom-Wojskowej-Prokuratury-Garnizonowej-w.html>
03.03.2026, 12:13

Akt oskarżenia przeciwko byłym prokuratorom Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach i Zielonej Górze o bezprawne pozbawienie wolności organizatorów strajku w kopalni „Wujek” w Katowicach

Data publikacji 08.02.2024

Prokurator Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach w dniu 8 lutego 2024 roku skierował do Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu akt oskarżenia przeciwko Januszowi B. i Sławomirowi K. – byłym prokuratorom Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach i Zielonej Górze o bezprawne pozbawienie wolności organizatorów strajku w KWK „Wujek” w Katowicach.

Po wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego górnicy kopalni „Wujek” w Katowicach rozpoczęli strajk okupacyjny, który w dniu 16 grudnia 1981 r. zakończyła akcja pacyfikacyjna przy użyciu czołgów, broni palnej i oddziałów ZOMO, w następstwie której śmierć poniosło 9 górników, a 21 doznało obrażeń ciała. Po pacyfikacji kopalni strajkujący zostali zwolnieni do domów, poza Stanisławem P., który z raną postrzałową trafił do szpitala.

W dniu 23 grudnia 1981 r. w Wojskowej Prokuraturze Garnizonowej w Gliwicach wszczęto śledztwo w sprawie organizowania i kierowania strajkiem w dniach od 13 do 16 grudnia 1981 r. przez członków załogi KWK „Wujek” w Katowicach. W toku tego śledztwa tymczasowo aresztowano, wcześniej internowanych, Adama S., Mariana G., Stanisława P., Jerzego W., Jana H., Stanisława S., Zdzisława K. i Alinę M., a następnie skierowano przeciwko nim akt oskarżenia do Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu.

Po zakończeniu przewodu sądowego prokuratorzy biorący udział w rozprawie Janusz B. i Sławomir K. na polecenie Szefa ówczesnej Wojskowej Prokuratury Garnizonowej w Gliwicach Romana T. żądali wymierzenia oskarżonym surowych kar, sięgających od 7 do 15 lat pozbawienia wolności oraz kar grzywny.

Wyrokiem z dnia 9 lutego 1982 r. Sąd Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu, na sesji wyjazdowej w Katowicach, uznał Adama S., Mariana G., Stanisława P., Jerzego W., za winnych popełnienia czynów z art. 46 ust.1 i 2 dekretu o stanie wojennym i skazał: Stanisława P. na karę 4 lat pozbawienia wolności i karę dodatkową 3 lat pozbawienia praw publicznych, Jerzego W. na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności i 3 lat kary

dodatkowej pozbawienia praw publicznych, Adama S. i Mariana G. na kary 3 lat pozbawienia wolności i 2 lat kary dodatkowej pozbawienia praw publicznych. Nie wymierzył skazanym grzywny. Sąd uznał, iż zarzucany Janowi W. czyn wypełnia znamiona wykroczenia z art. 50 ust.1 dekretu o stanie wojennym i postępowanie wobec niego umorzył wobec uznania, iż sprawca nie podlega orzecznictwu sądów wojskowych. Sąd uniewinnił Jana H., Stanisława S., Zdzisława K. i Alinę M. od popełnienia zarzucanych im czynów.

Przeprowadzone w tej sprawie przez Oddziałową Komisję Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu w Katowicach postępowanie przygotowawcze dostarczyło podstaw do przyjęcia, że prokuratorzy wnioskujący o wymiar kar wieloletniego pozbawiania wolności wobec pokrzywdzonych, przekraczający maksymalny dopuszczalny w art. 46 ust. 2 dekretu o stanie wojennym w wymiarze 5 lat, dopuścili się zbrodni komunistycznej i przeciwko ludzkości z przyczyn politycznych. Żądanie przez nich nadmiernie surowych kar pozbawienia wolności było sprzeczne z elementarnym poczuciem sprawiedliwości, miało wyłącznie na celu zastraszenie osób, które sprzeciwiały się bezprawnemu wprowadzeniu w Polsce stanu wojennego oraz pozbawieniu obywateli podstawowych i niezbywalnych praw i wolności.

Naczelnik
Oddziałowej Komisji Ścigania Zbrodni
przeciwko Narodowi Polskiemu
w Katowicach
prok. Michał Skwara

Katowice, dnia 8 lutego 2024 r.